Проект „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

- Доброто демократично управление е ключово условие за гарантиране на защитата на правата на човека, демокрацията и върховенството на закона, а оттам и на мира и сигурността в Европа
- Необходимо е да се осигури на всички нива на управление
- То е от решаващо значение за изграждането на увереност и доверие на хората в публичните институции, както и на чувството им за съпричастност към тези институции

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

- Европейска стратегия за иновации и добро управление на местно ниво
- Европейски етикет за иновации и добро управление на местно ниво
- Тези 12 принципа, имат две ограничения:
  - Разработени са с оглед на работата на местните и регионалните публични институции
  - Нямат силата на правен инструмент (конвенция или препоръка на Комитета на министрите към държавите-членки)

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

- През 2021 г. Комитетът на министрите възлага на Европейския комитет по демокрация и управление да изготви проект на препоръка, съдържаща набор от принципи на добро демократично управление:
  - Които да са с общо приложение за всички нива на управление
  - Да надграждат практическия опит, натрупан при прилагането на 12-те принципа на добро демократично управление на местно ниво
  - Да представляват правен инструмент, който установява набор от стандарти, които да служат като еталон за добро демократично управление
- Тези стандарти трябва да помогнат на политиците и на вземащи решения да развиват доброто демократично управление и да направят общностите и отделните хора по-добре осведомени какво да очакват от лицата, на които е поверено управлението на обществените дела

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Препоръка CM/Rec(2023)5 на Комитета на министрите до държавите-членки относно принципите на доброто демократично управление

Тя определя стандартите за добро демократично управление на всички нива на управление под формата на четири основни и дванадесет свързани с тях принципа.

Те, от своя страна, проправят пътя за практическото изпълнение на конкретни програми за подобрение и за надграждане на съществуващите инструменти и еталони, включително програмата за Етикета

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Основен принцип 1
ЗАЧИТАНЕ, ЗАЩИТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА, ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА

1 - Демократично участие

2 - Права на човека

3 - Върховенство на закона

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 1 - Демократично участие

- В основата на принципа е акцентът, че доброто демократично управление ще се осъществява не само чрез избори, но и чрез по-широки форми на участие, включващи участваща демокрация, която може да включва и съвещателна демокрация.
  - Гражданите са в центъра на политиките и процесите на вземане на решения
  - Политиката и процесите на вземане на решения насърчават широкото участие на всички хора
  - Наличие на различни форми на участваща демокрация и съвещания, включително обществени консултации, граждански събрания, обсъждания на бюджета, референдуми, които увеличават и разширяват възможностите за принос в политическия и законодателния процес.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 1 - Демократично участие

- Гражданите имат възможност да получат достъп и да участват в процесите на вземане на решения пряко или чрез легитимни междинни органи, които представляват техните интереси
- Зачитат се местната демокрация, местната автономия и субсидиарността и се насърчава многостепенното управление
- Изборите се провеждат свободно и честно, без никакви измами

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 2 - Права на човека

- Правата на човека и основните свободи са универсални, неделими, взаимозависими и взаимосвързани и следва да се ползват от всеки без дискриминация
- Налице са ясно определени механизми за мониторинг и докладване, включително институции на омбудсмана, които да се справят с всяко нарушение на правата на човека

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 3 - Върховенство на закона

- Върховенството на закона се зачита, като по този начин на всеки се предоставя правна сигурност, включително предвидимо законодателство
- Водеща е законността, включително осъществявана чрез прозрачен, отговорен и демократичен процес за приемане на закони.
- Административните действия/решения трябва да бъдат мотивирани.
- Равенството пред закона и недискриминацията са гарантирани.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Основен принцип 2
СПАЗВАНЕ НА НАЙ-ВИСОКИТЕ СТАНДАРТИ НА ПУБЛИЧНА ЕТИКА И ПОЧТЕНОСТ ПРИ УПРАЖНЯВАНЕТО НА ВЛАСТТА И ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОТГОВОРНОСТИ

4 - Публична етика

5 - Отчетност

6 - Откритост и прозрачност

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 4 - Публична етика

- Най-високите стандарти на публичната етика трябва да се спазват стриктно, за да може всеки да има увереност, че правителството, публичните институции и публичните служители служат на общественото благо
- Налице е рамка за публична етика
- Въведени са ефективни мерки за превенция и борба с всички форми на корупция
- Съществуват ясни процедури за разглеждане на жалби и оплаквания от граждани и от публични служители

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 5 – Отчетност

- Налични са механизми за отчетност, за да се гарантира, че правителството, публичните институции и публичните служители поемат отговорност за своите действия и решения и могат да бъдат държани отговорни
- Съществуват определени органи, които са оправомощени да налагат санкции и ефективно и пропорционално да коригират действията, които нарушават стандартите

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 6 - Откритост и прозрачност

- Процесите, свързани с политиката и вземането на решения, се осъществяват по открит начин, въз основа на правила, регламентиращи статута на информацията, съхранявана от публичните институции
- Информацията за решенията, изпълнението на политиките и резултатите се предоставя на обществеността по такъв начин, че да се даде възможност на хората ефективно да следят и да допринасят за работата на правителството и публичните институции, пряко или чрез представителни органи
- Лесно използване на услугите на електронното управление

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Основен принцип 3

ПРАКТИКА НА ДОБРАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Добрата администрация като ключов компонент на доброто демократично управление

7 - Ефикасна, ефективна и стабилна администрация

8 - Лидерство, способности и капацитет

9 - Отзивчивост

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 7 - Ефикасна, ефективна и стабилна администрация

- Трябва да има налице ефикасна, ефективна и стабилна администрация за да може да се насърчава благосъстоянието на всички, на които те служат
- Стратегическите и оперативните планове ясно определят целите и задачите
- Наличните ресурси се използват по най-добрия възможен начин
- Вътрешни и външни одити се провеждат редовно на всички нива на управление
- Добрата администрация трябва да бъде гарантирана на всички нива на управление
- Обучението на държавните служители е необходимо, за да се гарантира, че те изпълняват задачите

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 8 - Лидерство, способности и капацитет

- Полагат се целенасочени и постоянни усилия за укрепване на организационното ръководство
- Хората на ръководни позиции демонстрират съответствие с принципите на доброто демократично управление в допълнение към високите стандарти за изпълнение и почтеност
- Налични са системи за управление на организационните способности
- Оценките на нуждите от обучение се извършват редовно
- Предоставят се подходящи възможности за обучение, възнаграждение и перспективи за кариера

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 9 – Отзивчивост

- Легитимните очаквания и нужди на хората се определят в рамките на структурирани, последователни и прозрачни подходи
- Те се отразяват при разработването, комуникацията и предоставянето на публични услуги
- Резултатите от мониторинга и жалбите се разглеждат своевременно и се интегрират в процеса на вземане на решения

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Основен принцип 4

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ С ВИСОКО КАЧЕСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ЕКОЛОГИЧНО БЛАГОСЪСТОЯНИЕ

10 - Стабилно финансово и икономическо управление

11 - Устойчивост и дългосрочна ориентация

12 - Отвореност към промени и иновации

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 10 - Стабилно финансово и икономическо управление

- Икономическите и финансовите политики ясно включват цели и мерки, които подкрепят дългосрочния икономически растеж
- Търсят се механизми за сътрудничество и партньорство, за да се установят икономии от мащаба

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 11 - Устойчивост и дългосрочна ориентация

- Политиките и процесите на вземане на решения отчитат въздействието върху администрацията, общността и околната среда текущо и в бъдеще
- Процесите на стратегическо планиране включват ключови заинтересовани страни и се разработват за периоди, надхвърлящи изборните цикли

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Принцип 12 - Отвореност за промени и иновации

- Публичните институции са готови да участват в обмена на знания с други публични и частни участници, както и с гражданското общество на всички нива на управление, включително на международно ниво.
- Публичните институции са способни да идентифицират, адаптират и прилагат успешни практики, така че да въвеждат иновации

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Принципи за добро демократично управление - актуализация от 2023 г.

Документи на Съвета на Европа в областта на доброто управление и местното самоуправление

На сайта на Министерството на регионалното развитие и благоустройството са публикуване официалните преводи на български на редица документи на Съвета на Европа в областта на доброто управление и местното самоуправление, включително:

- Препоръка CM/Rec(2023)5 на Комитета на министрите до държавите-членки относно принципите на доброто демократично управление;
- Обяснителен меморандум към Препоръка CM/Rec(2023)5 на Комитета на министрите до държавите-членки относно принципите на доброто демократично управление

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Проект „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“

За допълнителна информация

д-р Георги Петров, 0896669222, g.petrov@fgu.bg

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз и Съвета на Европа в рамките на проекта „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“. Проектът е финансиран от Европейския съюз (чрез Инструмента за техническа подкрепа) и изпълняван от Експертния център за добро управление към Съвета на Европа в сътрудничество с Европейската комисия.
Отговорността за съдържанието ѝ се носи единствено от автора (авторите). Изразените в нея възгледи по никакъв начин не могат да бъдат възприемани като отражение на официалното становище на Европейския съюз или на Съвета на Европа.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe